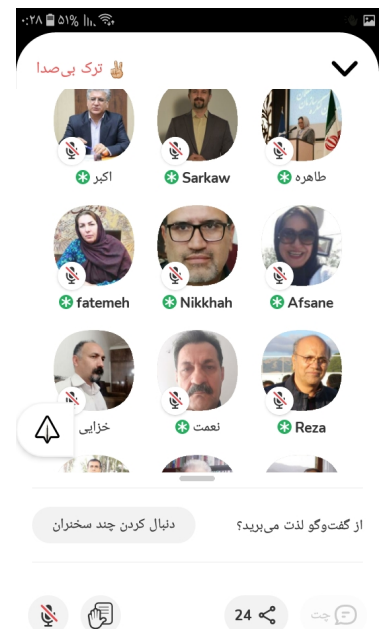

علل انفعال اکثریت معلمان در کنش های جنبش معلمان

در سلسله نشست ها پیرامون جنبش معلمان در کلاب هوس سازمان معلمان انجام گرفت

بررسی علل انفعال اکثریت معلمان در کنش های جنبش معلمان
(نشست اول بخش اول)

سازمان معلمان ایران در ادامه برگزاری اتاق های بحث و گفت و گو پیرامون مباحث نظری در ارتباط با جنبش معلمان پس از دو جلسه با حضور دکتر سعید مدنی جامعه شناس و پژوهشگر حوزه اجتماعی که به بررسی ویژگی های جنبش معلمان و چشم انداز آن پرداخته شد، چهارشنبه 24 فروردین با حضور دبیران کل چند تشکل و اعضای شورای مرکزی تشکل ها و فعالان صنفی و سیاسی جنبش معلمان با موضوع (فعالیت اقلیت و انفعال اکثریت) به بررسی ویژگی های فعالان و دلایل انفعال اکثریت پرداختند که به دلیل استقبال حاضران از این موضوع تصمیم گرفته شد نشست دوم نیز برگزار شود.

مشروح سخنان افراد شرکت کننده در این بحث به برای نقد و بررسی تقدیم مخاطبان سخن معلم می شود.

نامیدی از اصلاح در جامعه به قشر جامعه فرهنگی هم رسوخ کرده است

سیدحسین الحسینی دبیرکل سابق انجمن اسلامی معلمان ایران در اتاق سازمان معلمان ایران در کلاب هوس گفت: متاثر از شرایط و سپهر اجتماعی ایران جنبش معلمان دارای نقاط قوت و نقاط ضعفی هست و تا فراگیری و همه‌گیری، نه همه‌گیری به آن معنا که صد در صد جمعیت معلمان عضو جنبش بشوند تا بگوییم همه‌گیر، بلکه آن نصاب اثرگذار برای ما مهم است. اگر به نصاب اثرگذار همان حدود 7 درصد، 8 درصد ختم بشود، یقیناً هر جنبش می‌تواند به خواست خودش برسد. چه جنبش عمومی و کلی جامعه باشد چه جنبش‌های کارگری، معلمی، زنان و غیره باشد. ببینید ما در بین جمعیت معلمان یک بخش جمعیت راضی را داریم، یک بخش جمعیت ناراضی را داریم، یک بخش جمعیت معترض را داریم، یک بخش جمعیت آمادگی هزینه دادن یعنی معترض فعال را در واقع داریم؛ این‌ها با هم حتماً متفاوت هستند و نمی‌شود از همه انتظار یکسان داشت. ما انتظارات خودمان را ابتدا خیلی واقع‌بینانه تنظیم کنیم تا جنبش معلمان بتواند خودش را تطبیق بدهد. ببینید از این‌که سازمان معلمان به این آسیب‌شناسی دست زد من به نوبه خودم تشکر می‌کنم و انجمن اسلامی معلمان هم به هر صورت مشارکت می‌کند سیاست‌های فرهنگی موجود با برخورداری معلمان منافات دارد. این نکته خیلی مهم است. سیاست‌های فرهنگی عمومی که دنبال می‌شود با برخورداری معلمان منافات دارد. دوم این‌که ناامیدی از اصلاح در جامعه به قشر جامعه فرهنگی هم رسوخ کرده و جامعه فرهنگی هم جدای از جامعه ایرانی نیست. ناامیدی از اصلاح و اصلاح‌طلبی، مقصودم گروه اصلاح‌طلبان نیست، در مجموع روند اصلاح با مشکلاتی روبرو شده که حائز اهمیت بسیار است. من تصور می‌کنم که از نظر درونی هم ضعف‌های فرهنگی و اصولاً کاستی‌هایی که خواسته یا ناخواسته به آنها تحمیل شده، این‌ها اجازه ندهد که تشکلهای بتوانند نفوذ بیشتری داشته باشند و جمعیت بیشتری را بسیج کنند. خوب این یک عارضه هست که عرض کردم خواسته یا ناخواسته تشکلهای فرهنگی با آن مواجه هستند. بحث دیگر سیاست‌پرهیزی جمعیت زیادی از معلمان هست. بحث حاکمیت مونولوگ به جای دیالوگ یکی از بحث‌هایی است که در جامعه فرهنگی ما به هر صورت یک نکته اساسی هست و حتماً اثرگذار است. به این ترتیب که حتی در گفتگو حاضر نیستند شرکت کنند و فکر می‌کنند که نباید اصلاً با حاکمیت گفتگو کرد؛ یا فکر می‌کنند که هزینه‌های زیادی برای‌شان دارد یا فکر می‌کنند که بی‌اثر است و یا این‌که فکر می‌کنند ناروا است؛ و این‌ها همه مسائلی است که به هر صورت جنبش را رنج می‌دهد.

بحث دیگر بحث نهادهای نگه‌دارند قدرتمند است و هزینه‌های بالایی که متوجه فعالین است. هر چه بیشتر به طرف دیالوگ و گفتگو برود و

هر چه بیشتر تشکلهای بتوانند توانمند بشوند، همینها میتوانند به عنوان راهکار باشد و ما را یک گام به جلو ببرد.

واقعیت این است که ما در کار گروهی و جمعی ضعیف هستیم

عبدالرزاق موسوی دبیر کل انجمن اسلامی معلمان نیز در این اتاق پیرامون انفعال اکثریت و فعالیت اقلیت سخنان خود را اینگونه آغاز کرد: اجازه بدهید یک جمله‌ای را در باب خود مفهوم انفعال که بخش اصلی هست عرض کنم. این که مقصود ما از انفعال چیست خیلی مهم است. چون به هر صورت بعضاً انفعال را در نقطه مقابل مشارکت فعال میدانند و از این منظر نمیتوانیم بگوییم اکثریت معلمها منفعل هستند چون امکان دارد در شیوه‌های مطالبه‌گری یا شیوه‌های مبارزه متفاوت باشند از حضور در فضای مجازی، از نوشتن یک نامه، از ورود در میدان و شیوه‌های مختلفی که وجود دارد می‌شود کنش‌ها را متنوع دید لذا از این نگاه شاید اکثریت منفعل نباشند. اما مقصود ما در بحث حضور موثر و فعال در عرصه عمومی و مطالبه‌گری جامع معلمان است که از این جهت چند نکته را میتوان به عنوان دلیل مطرح کرد. یکی هزینه فعالیتها به صورت خاص فعالیت‌های میدانی است و فعالیت‌هایی که به هر صورت نقادانه باشد به ویژه در بعد حاکمیت که محرومیت‌هایی به دنبال دارد اعم از محرومیت‌های اجتماعی و تنگناهای دیگر. خوب طبیعی است که برای بعضی‌ها این یک مانع و دلیل است برای منفعل بودن.

اشاره شد به ناامیدی و این که این پیگیری‌ها و دنبال کردن‌ها به اصلاح قرار است منجر شود و تغییراتی را قرار است ایجاد بکند؛ که نمونه‌های عینی هم وجود دارد که واقعاً پیگیری‌ها در یک جاهایی موثر نبوده اگرچه دلیلی برای عدم پیگیری نیست و عدم مشارکت. ولی به هر صورت وجود دارد.

یک مشکلی که جامع ما دارد و شاید دوستانی که در تشکلهای کار میکنند بیشتر با این روبرو باشند، ضعف کار گروهی و کار جمعی است. یعنی واقعیت این است که ما در کار گروهی و جمعی ضعیف هستیم. شاید منافع گروهی، فردی و اینها مانع بشود و به تبع این، ما به وجه مشترک و سهم مشترک از مشکلات و مسائل هم نمیرسیم. یک اصطلاحی که حالا دوستان استفاده میکنند، این که شما اگر بخواهید توفیقی پیدا کنید بایستی به یک مفهوم بین‌الذہانی برسید. یعنی این که مجموعاً ذینفعان نسبت به موضوعی یک وجه مشترک پیدا بکنند و هم‌همت و تلاششان را در آن به کار بگیرند. این را ما داریم یعنی واقعاً شما

بحث کار گروهی را نگاه نکنید. در حوزۀ معلمان قطعاً اگر پیرامون یک، دو، سه، چهار محور به یک توافق می‌رسید خیلی مهم است، حتی در روش هم باید به توافق رسید، چقدر این جنبش امروز وسیع‌تر بود، گسترده‌تر بود و فراگیرتر بود. عدم اولویت منافع گروهی بر منافع فردی متأسفانه مانع بزرگی در این راستا می‌باشد. یکی از مشکلاتی که وجود دارد و به همین نسبت باعث می‌شود ما دچار مشکل بشویم، اختلاف نظر و در واقع اختلاف نگاه و رویکرد نسبت به مسائل است. شاید برگردد به میزان سطح آگاهی جامعه. و دغدغه‌ها و مشکلات معیشتی که بخش عمده فرهنگیان با آن روبرو هستند.

من دو سه تا پیشنهاد دارم ما هر چه می‌توانیم باید تلاش کنیم سطح آگاهی معلمان نسبت به مسائل مختلف افزایش پیدا کند. واقعاً درک مشترک و تلاش برای ایجاد درک و فهم مشترک در جامعۀ فرهنگیان بسیار مهم است. نقش گروه‌ها و تشکلهای صنفی و سیاسی بسیار تعیین‌کننده است. این‌که از نقاط افتراق بکاهند. بالاخره بحث‌های جزئی را از کنارش عبور کنند. به اولویتهای اساسی جامعه و آموزش و پرورش توجه کنند و بحث‌های منافع گروهی و تشکیلاتی کنار گذاشته بشود، این‌ها می‌تواند در این مسیر کمک کند.

در یک سال گذشته جنبش معلمان جهش داشته است باید با خوشبینی به مجموعه نگاه کنیم

طاهره نقی نئی دبیرکل سازمان معلمان که در واقع میزبان این اتاق بود نیز در سخنانی پیرامون موضوع اتاق گفت: این‌که می‌گوییم اکثریتی منفعل هستند و اقلیتی فعال هستند. من بین همکارانم که توی گروه‌ها حضور دارم و پای مباحث که نشسته‌ام فکر می‌کنم جامعۀ فرهنگیان خیلی جدی جلو آمده، خیلی تغییر کرده و خیلی باعث امیدواری است. فقط نوع کنش‌هایشان با هم متفاوت است چون ما خیلی عینی شدیم و می‌خواهیم همه چیز را با چشم‌هایمان مشاهده کنیم، این ما را به نظرم به اشتباه انداخته. ببینید این میزان مطلبی که دارد تهیه می‌شود، این میزان مصاحبه‌هایی که دارد می‌شود، این میزان توئیت‌هایی که دارد زده می‌شود، این میزان گفتگو‌هایی که دارد انجام می‌شود، این تلاش‌های میدانی که دارد انجام می‌شود را اگر دستاوردهای سال گذشته را یا مجموع فعالیت‌های سال گذشته بخوایم مقایسه کنیم، جداً در یک سال گذشته جهش بوده باید ما با خوشبینی کامل به این مجموعه نگاه کنیم. از نظر من خیلی از فرهنگیان درگیر کار بسیار جدی‌ای شدند که ان‌شالله نتایجش در آینده مشاهده خواهد شد. مثل دانه‌هایی که در واقع کلمۀ کاشته‌اند و یکی یکی دارد به اصطلاح سر

میزند و بیرون می‌آید و ما می‌بینیم‌شان. آنچه که ما امروز نمی‌بینیم در حال رویش است. نشان به آن نشان که وقتی در هر گروهی می‌رویم حتی در گفتگویی که 6 ساعت هم طول بکشد ما همچنان می‌بینیم سرحال و پرانرژی حتی تا ساعت 3 شب این گفتگو و استدلال‌ها و تضارب افکار جریان دارد. البته عامل ترس، عاملی است که توانسته زیرپوستی کند این تلاش‌ها را. زیر پوست شهر خبرهایی است که امیدواریم این خبرها توسط به قول دوستان فرادستان دیده بشود و فضای اجتماعی باز بشود تا این فضای اجتماعی باز بستری باشد برای کنشگری طبیعی و موثر و مفید در غیر این صورت اگر مجرای جدی برای حضور و بروز پیدا نکند یک بخش‌هایی به انفعال و فروخوردگی دچار خواهد شد و ممکن است حرکات رادیکال بشود این فروخوردگی‌ها و یا این سد شدن‌ها برای اظهارات طبیعی و حقوق قانونی ملت از جمله فرهنگیان اصلا به صلاح کشور و ملت نیست.

گفت و گو در سپهر عمومی ضروری‌ترین و مهمترین نیاز امروز و فردای ماست

محمد داوری سخنگوی سازمان معلمان ایران نیز در این اتاق گفت:
حضور افراد در این اتاق شاید ترجمان همین اقلیت و اکثریت باشد. ما همه دل در گرو ایران و ایرانیان داریم. ما همه دل در گرو توسعه و پیشرفت داریم. ما تجربه تاریخی خودمان را و تجربیات متعدد و متکثر و متنوع ملتها و کشورهای دیگر را داریم و بی‌تردید وقتی که از جنبش معلمان حرف می‌زنیم از جامعه مدنی داریم سخن می‌گوییم و بی‌تردید وقتی که پرسش‌هایی را مطرح می‌کنیم یعنی می‌خواهیم به دغدغه‌ها پاسخ بدهیم و می‌خواهیم ابهام‌ها برطرف بشود و قصد این را داریم که راهکارهایی پیدا کنیم و بن‌بست‌ها را بشکنیم. و برای هم این‌ها بیش از هر چیزی نیازمند گفتگو هستیم. گفتگویی که بی‌تردید در سپهر عمومی ضروری‌ترین و مهمترین نیاز امروز و فردای ماست و امیدواریم که تمرین این گفتگوها علاوه بر خود اصل گفتگو که یک ضرورت هست، بتواند آموزشی باشد برای کیفیت بخشیدن گفتگوها و تقویت جامعه مدنی. در مورد جنبش معلمان که ما دو جلسه طولانی در خدمت استاد سعید مدنی بودیم که به عنوان جنبش معلمان یک جنبش متکثر و پویا در سایت سازمان معلمان مطالب پیاده شده موجود است که می‌تواند کمک بکند به این بحث فعالیت اقلیت و انفعال اکثریت و امیدواریم که جلسه آینده بتوانیم در ادامه این بحث پنج ساعته‌ای که داشتیم، بحث‌های مکمل مفید و موثری را داشته باشیم. امیدوارم پیوندهای موثری داشته باشیم و کنشگری‌های موثری داشته

باشیم آرزوی آزادی داریم برای هم‌کسانی که برای این کشور، برای این مردم و برای امروز و فردا هزینه می‌دهند و امیدواریم در این سحر ما تجربه کنیم سحری را که آزادی را و توسعه و پیشرفت را نوید می‌دهد.